

SZAKDOLGOZAT

Bogdán Benedek

Pénzügy és számvitel BA

Kaposvár

2023

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Gazdaságtudományi Kar
Pénzügy és számvitel BA**

A Hangya Tanoda működtetésének finanszírozás

Belső konzulens:

Dr. Parádi Dolgos Anett Katalin
egyetemi docens

Készítette:

Bogdán Benedek
MKHB2L
nappali

Tanszék/intézet:

Befektetés Pénzügy és Számvitel Tanszék
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság
Intézet

Kaposvár

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	4
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	5
2.1. Nonprofit szervezetek szerepe és jelentőségük Magyarországon.....	5
2.2. Külföldi példák bemutatása	6
2.3. Civil szervezetek bemutatása.....	7
3. ANYAG ÉS MÓDSZER	9
4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK.....	10
4.1. A Napkerék Egyesület, mint szervezet és annak pénzügyi forrásainak bemutatása.....	10
4.2. Hangya Tanoda bemutatása.....	12
4.3. Hangya Tanoda finanszírozási kérdései Európai Unió forrásból.....	19
4.4. Hangya Tanoda finanszírozási kérdései hazai forrásból.....	25
5. KÖVETKEZTETÉSEK	29
6. ÖSSZEFOGLALÁS	31
7. FELHASZNÁLT TARTALOM.....	31

1. BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témájának a Napkerék Egyesület által működtetett Hangya Tanoda gazdasági és anyagi feltételeiről írom. Összehasonlítom az Európai Unió finanszírozású Tanoda pályázatát a hazai finanszírozású pályázatával.

Azért választottam ezt a témát, mert érdekel, hogy a milyen kimagasló különbségek lehetnek a két különböző pályázat gazdasági támogatása között.

Édesapám a Napkerék Egyesület elnöke, így már a kezdetektől lehetőségem volt a Tanoda működésébe, mint a szakmai, mint a gazdasági, pályázati részébe bele látni, illetve aktívan részt venni.

A Tanodákat remek lehetőségnek látom a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű cigány/nem cigány származású fiatalok felzárkóztatására, iskolai lemorzsolódásuk megelőzésére és a szociális hátránykompenzációra. 2019.01.01-től bekerült az ország költségvetésébe így már három éve lehetőség van arra, hogy hazai forrást lehessen nyerni a Tanodák működtetésére. Az állami finanszírozásba kerülésük óta a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósághoz tartoznak.

Kíváncsi vagyok ennyi idő alatt milyen ellenőrző rendszert alakítottak ki a pályázat elszámolására, illetve milyen feltételeknek kell teljesülnie ahhoz, hogy egyáltalán legyen lehetőségük a pályázat benyújtására.

Egyetemi éveim alatt a Szent István Egyetem Roma Szakkollégiumának tagjaként az önkéntes óráimat a Napkerék Egyesület által működtetett Hangya Tanodában végeztem. Ezen kívül az egyetemi tanulmányaimat megelőzően is aktívan önkénteskedtem a Napkerék Egyesületnél, illetve a Hangya Tanodánál mivel édesapám az egyesület elnöke és a Tanoda szakmai vezetője így rálátásom nyílt már akkor a működésére.

2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. Nonprofit szervezetek szerepe és jelentőségük Magyarországon

A nonprofit szervezetek helyzete és szerepe nagyon sokat változott az évek során Magyarországon.

A szervezetek célja, hogy különböző forrásokból létrehozott programjaikkal tudják javítani a társadalmi jólétet.” Nem céljuk a profit tulajdonosaik vagy tagjaik számára, de alkalmazhatnak fizetett állományt, és önkénteseket „(Bartal,2004)

A nonprofit szervezetek teljesen újjászülettek és rohamosan fejlődésnek indultak az 1990-es években történő a gazdasági és társadalmi átalakulásnak köszönhetően. „A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a 2003-as évben 53.022 szervezet működött Magyarországon, ennek 40 %-a (21.216 szervezet) alapítványi formában, 31.806 pedig társas nonprofit szervezetként. Az alapítványok 60 %-a három tevékenységi területhez, oktatáshoz (32 %), szociális ellátáshoz (15 %) és kultúrához (14 %) köthető.” (Lukács, 2007)

A világban egészen más értékrendet képviselnek a nonprofit szervezetek és a különböző társadalmiképződmények. A rendszerváltás óta hatalmas fejlődésen ment keresztül a nonprofit szervezetek szektora. Rengeteg szervezet alakult és mindegyiknek más volt a célja a létrejöttének hátterében, de természetesen vannak olyan szervezetek, akiknek hasonló érdekeik vannak. Ezeknek a szervezeteknek nagyrésze település szinten működik. A legnagyobb egyesületek, alapítványok mellett megtalálhatóak az országban a legkisebb civil szervezetek is. Az embereknek a 90-es évek óta lehetőségük van arra, hogyha a településük, társadalmuk fejlődéséért akarnak tenni azt megvalósíthatják. A rendszerváltás előtt ilyenre nem nagyon volt lehetőség. A civil szervezeteknek miután rettentően nagy a helyismeretük és az adott településen való társadalmi ismeretük nagyon hatásosan tudnak a helyi ügyek szervezésében és fejlesztésében részt venni. 2010-óta a nonprofit szervezetek száma csökkenő tendenciát mutat, viszont a bevételeiknek a száma és a foglalkoztatottak száma egyre jobban nő azóta. Manapság már a szervezeteknek a minőségi fejlesztésére fókuszálnak és a társadalom, illetve a gazdaságra fektetett hatásuk egyre jelentősebb. (Bucher Eszter,2020)

Mink Mária a 2022. februárjában az Európa Pont által megrendezett minikonferencián kitér arra, hogy Magyarországon milyen gazdasági támogatásokkal rendelkeznek az önkénteseket foglalkoztató civil-nonprofit szervezetek, illetve ezen szervezeteknek a gazdasági lehetőségére. A nonprofit szervezetek társadalmi szempontokat tekintve demokratiai intézmények. Hozzájárulnak, hogy a társadalomban fennálló egyenlőtlenségek, különbségek folyamatosan csökkenjenek, formálódjanak.

„Gazdasági szerepeikben mérhető gazdasági teljesítményeket hoznak létre, megjelennek, mint foglalkoztatók és a redisztribúció fontos intézményei. Politikai szerepkörükben a hatalmi döntések befolyásolói, kontrolljai és jól működő társadalmakban számottevő aktorai” (Bartal-Czike, 2004)

2020-ban a civil-nonprofit szervezetek 311.000 önkéntes emberről adtak tudomást, akiknek köszönhetően körülbelül 83 milliárd forintot takarítottak meg a szervezetek számára. (Mink, 2022)

2.2.Külföldi példák bemutatása

Magyarországon kívül természetesen más országokban is jelen vannak a civil szervezetek, illetve a nonprofit szervezetek.

Amerikában ma már több mint 1.6 millió bejegyzett nonprofit szervezet van. Rengeteg lehetőség van Amerikában nonprofit szervezatként érvényesülni vagy a civil társadalmi szektorban részt venni. Heti istentiszteleten való részvétellel, magánfőiskolán vagy egyetemen való részvétellel vagy esetleg munkahelyi véradás során kapcsolatban lépnek nonprofit szervezetekkel. Ezek az intézmények nagyon nagy hatással vannak az amerikai társadalomra és kultúrára, valamint az egész világra. Több tízezer olyan szervezet van Amerikában, amelyek nincsenek bejegyezve, regisztrálva így, lehetetlen pontosan megszámlálni őket. Ezek lehetnek egyesületek, templomok, klubok, amikben önkéntesek dolgoznak.

A 2010-es években a civil szervezetek Amerikában a GDP 5,5%-át tették ki és a lakosság több mint 9%-át civil szervezetek foglalkoztatták. Több mint 804 milliárd dollárral járultak hozzá a nonprofit szervezetek amerikai GDP-hez a 2010-es években. (Kelly LeRoux et.al, 2015)

The Nonprofit Sector in Eastern Europe, Russia, and Central Asia könyvben találtam rengeteg forrást és adatot, hogy a rendszerváltozás után miként alakultak a nonprofit szervezetek arányai Kelet-Európában, Oroszországban és Közép-Ázsiában. Mindegyik területen teljesen más hatással indultak el ezeknek a szervezeteknek a megalakulásai.

A Szovjetunió korszakában a politikai és a jogi környezet egyaránt hátráltatta a nonprofit és a civil tevékenységeket különösen azokat, amelyek eltértek az akkori ideológiától. A Szovjetunió megszűnése után ezeken a területeken lett értelme annak a fogalomnak, hogy nonprofit szervezet hiszen előtte ez a fogalom általános volt mindenki számára, mert évtizedeken át tagadták a profit szerepét a gazdaság fejlődésében.

Közép-Ázsiáról a legnehezebb beszélni a nonprofit szervezetek alakulása során hiszen itt a muszlim közösségeknek már ősi intézményeik vannak, ahova nehéz beleépíteni a nonprofit szervezeteket.

Oroszországban és Fehéroroszországban egyre nagyobb a nyomás a nonprofit szervezetekkel szemben hiszen olyan kihívásokkal néznek szembe a kormányok, hogy honnan teremtsék elő az erőforrásokat ezeknek a szervezeteknek a finanszírozásához. Gyakran korlátozó jogszabályokat vezetnek be, hogy hátráltassák a szervezeteket. (David H.S. et.al, 2018)

2.3.Civil szervezetek bemutatása

Fontosnak tartom a civil szervezetek bemutatását mivel az általam bemutatott Egyesület is az.

A civil szervezet önkéntes alapon működő, nonprofit, társadalmi szervezet. Alapításuk mögött mindig valami közösségi szándék rejlik.

Az első civil szervezetnek a Magyar Vöröskeresztet tekinthetjük, amely 1881-ben alakult meg. Ma már a világ minden területén léteznek ilyen szervezetek. Ahhoz, hogy civil szervezetet lehessen alapítani hasonló szigorú eljárás van akár csak a cégekére.

Több jogszabályban meghatározott feltételnek kell megfelelni ahhoz, hogy civil szervezetet lehessen létrehozni.

A civil szervezeteket olyan igények alapján hozzák létre, amelyek túlmutatnak az alapítók egyénileg is elérhető lehetőségein, háttérében általában valamilyen közösségi szándék áll. Viszont az is lehet, hogy nem a szervezet célja, hanem inkább a célja elérésének módja, vagy hatása miatt válik valami közösségivé. A cél lehet egyetlen ember, vagy akár egy szűk kör érdekeinek szolgálata is.

A 2000-es évek elején a civil szervezetek legnagyobb aránya Budapesten volt megtalálható. A vidék rendkívül levolt maradva. A fővárosi szervezetek sokkal hatékonyabban tudtak működni akkoriban hiszen sokkal előbb tájékozódtak. Nagyobb arányban nyertek el Budapesten pályázatokat a vidékhez képest, az önkéntes munkát intenzívebben hasznosították. Itt volt a legfejlettebb az infrastruktúra és itt voltak a legmagasabban képzett emberek is. Akkoriban a fővárosban létrejövő szervezetek voltak a kulcsszereplők. Azzal, hogy a vidéki városok kevesebb támogatást tudtak elnyerni egy minimális feszültséget is generált a civil szervezetek szektorában. A civil szervezetek támogatásukat nagyobb problémák kiküszöbölésére tudták elnyerni, mint az erőszak elleni fellépésre, a szegények folyamatos megsegítésére, környezetvédelemre. (Osváth László, Civil szervezetek, 2005)

A Napkerék Egyesület, mint civil szervezet esetében ez a cél a Dél-Dunántúli régió, főként a Kaposvár környékén élő hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű többségében a roma/cigány emberek segítése, társadalomba való beintegrálása.

Nem a cégbíróság, hanem a törvényszék veszi nyilvántartásba a civil szervezeteket, adataik mindenki számára elérhetőek elektronikus módon.

A civil szervezetek lehetnek:

- Egyesületek
- Alapítványok
- Civil társaságok

A Központi Statisztikai Hivatal 2021-es adatai alapján, 2021-ben összesen 61034-db nonprofit szervezet volt Magyarországon. Amelyből alapítvány volt 19724-db és társas nonprofit szervezet pedig 41310-db volt. Összes bevételük 2971306,4 millió forint volt 2021-ben. Tevékenység csoport alapján 4 leggyakoribb szervezet a kultúrára, a sportra, a szabadidő és hobbira, valamint az oktatásra épült.

A civil szervezeteknek a gazdasági és a társadalmi súlya is jelentősen megnövekedett. Ennek főbb okai azok lehettek, hogy főként olyan feladatokat vállalnak el melyeket nem akar elvállalni

az állam vagy esetlegesen más gazdasági szervezet. A foglalkoztatási célú civilszervezetek nagy hangsúlyt fektetnek, hogy a hátrányos helyzetű emberek és akik GYES-ről érkeznek vissza, könnyebben tudjanak elhelyezkedni. Fenntartják a kapcsolatot a munkavállalókkal és a munkáltatókkal is. (Pierog Anita et.al, Civil szervezetek szerepe,2015)

Egyesületek

Az egyesületek szervezetének és működésének alapdokumentuma az alapszabály. Ez a dokumentum az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogaink és kötelességeinek érvényesülését.

2014. május 15-én hatályba lépett új Ptk. teljesen átírta az akkor érvényben lévő törvényt, viszont ez azóta ismételtelen változott. Így az újonnan megalakuló Egyesületekre már ezek a törvények vonatkoznak, viszont a korábban létrejöttnek csak akkor kell az új szabályokra áttérniük amikor az alapszabályukat valami más okból is módosítanák.

Új szabály, hogy az egyesület tagjainak listája is az alapszabály része, ezt ugyanakkor külön iraton kell benyújtani, ugyanis a taglistát a bíróság zártan fogja kezelni. Az alapszabálynak továbbá a vezető tisztségviselők nevét is tartalmaznia kell. (PTK. V. tv. 2013)

Az egyesületek gazdasági tevékenység céljára nem alapíthatók, de az egyesületi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

Amennyiben az egyesület közhasznú minősítést szeretne a második lezárt üzleti évet követően, az alapszabályukat módosítani kell a közhasznú szervezetekre vonatkozó kötelező elemekkel (pl.: közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, a szervezet működésének teljes nyilvánosságának biztosítása...) (Civil tv., CLXXV.tv., 2011)

Bevételi forrásuk a pályázatokból (hazai és Európai Unios források), a magánszemélyek vagy cégek adományaiból, önkormányzati támogatások, személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásaiból.

Alapítvány

Az alapítvány, az alapító által, az alapító okiratban meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott szervezet. Az alapító az alapító okiratban megadja, hogy mekkora az alapítvány számára adott vagyon és az alapítvány szervezetét.

Az alapítvány alapítója lehet magánszemély, jogi személy vagy több személy együttesen. A létrehozásához szükséges alapító vagyon, amit az alapító bocsát a szervezett részére. Vannak zárt (hogya az alapító nem engedi meg az alapítványhoz való csatlakozást, adományt sem lehet számukra adni.), és nyitott (bármely bel-és külföldi természetes és jogi személy csatlakozhat, amennyiben az alapítvány céljával egyetért, azt támogatni kívánja pénz és/vagy egyéb eszközökkel, csatlakozását a kuratórium elfogadta) alapítványok, többségük inkább nyitott alapítvány.

A kuratórium, ami az alapítvány kezelő szerve, azaz az alapítás után ő rendelkezik az alapítvány további sorsáról, vagy egy személyi kurátor irányítja a szervezet működését. A kuratórium tagjai az alapítvány vezető tisztségviselői. Általában három természetes személyből áll, akik közül kettőnek állandó belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie, de ettől a rendelkezéstől az alapítói okirat eltérhet. A tagokat határozott vagy határozatlan időre lehet kijelölni. (PTK. V. tv. 2013)

Foundations in Europe: A comparative perspective könyben amit 2001-ben írt Helmut K Anheier kitér arra, hogy az alapítványokról akkoriban még egyáltalán nem írnak kevés szó esik róluk. Ekkor kezdtek el egyre nagyobb hangsúlyt fektetni az alapítványokra. Azóta sincs nagyon sok adat róluk. Leírja például azt is, hogy Svédországban akkor 2 fajta alapítványok működtek, akik a támogatást adták és akik a támogatásokat kapták. A 2000-es évek elején Svédországban és Dániában volt megtalálható a legtöbb alapítvány.

Civil társaság

A civil társaság nem jogi személy. A társaság létrehozása nem igényel bírósági, vagy hatósági bejegyzést, regisztrációt. Azok a tagok, akik megalapítják a társaságot egy társasági szerződésben megjelölik a célokat, hogy milyen formában lesz megvalósítva az együttműködés, a társaság szervezetét és képviselőjét. Nincs formai kötelezettségük, a szerződés meglehetősen szabadon alakítható. Az elvárás csak annyi, hogy a társaság célja ne gazdasági cél legyen, és legyen egy ügyvivő tag. Két fő elég ahhoz, hogy létrehozzon egy civil társaságot. A jogi személyiség hiányából következően a tagok vagyoni felelőssége egyetemleges. (PTK. V. tv. 2013)

A civil társaságokra is hasonló jogi szabályok vonatkoznak, mint a polgári jogi társaságokra:

- A tagok közül mindenki jogosult az ügyvitelre.
- Teljes mértékben kötelező a személyes közreműködés, kivéve abban az esetben, ha a tag jogi személy.
- A megszerzett dolgok azok közös tulajdonok és ezek a közös tulajdon szabályai alapján használhatóak.
- Minimum két személynek kell megalapítania.
- Minden évben elszámolás szükséges ez alól sohasem lehet kibújni.

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

A szakdolgozatomban a Napkerék Egyesület által elnyert Európai Unió és a hazai finanszírozású Tanoda pályázat gazdasági/pénzügyi részét hasonlítom össze. Nagyon kíváncsi voltam, mi a különbség a két fajta projekt között. Mivel édesapám az Egyesület elnöke így már a kezdetek óta részese voltam a Tanoda programnak, majd önkéntesként segítettem is a projektbe bevont diákok előrehaladását.

A szakdolgozatomban felhasznált adatokat főként azon dokumentumokból gyűjtöttem, amelyeket az Egyesület velem megosztott. Gondolok itt, a Hangya Tanoda Szakmai tervére, az Európai Unió, illetve a hazai finanszírozású Tanoda pályázat pályázati felhívására, a Napkerék Egyesület EPTK (Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs Rendszere), és PKR

(Elektronikus Pályázatkezelő és Szerződésmenedzsment Rendszer) rendszer pályázatíró felületére. Ezen kívül a Napkerék Egyesület honlapján talált adatokból dolgoztam. Továbbá a Központi Statisztikai Hivatal oldalán található nonprofit szervezetekről szóló adatokból is használtam fel a szakdolgozatom megírásában.

Munkám során összehasonlítottam a Napkerék Egyesület által elnyert Európai Unió finanszírozású Tanoda pályázatát a hazai finanszírozású Tanoda pályázattal. Az egyesület 18.849.960 Ft-ot nyert el Európai Unió támogatással, míg hazai finanszírozás keretein belül 13.500.000 Ft-ot támogatásban részesült a Napkerék Egyesület.

A kutatásom során kíváncsi voltam Magyarországon jelenleg hány tanoda működik, azon belül is mennyi Somogy Megyében. Az országban jelenleg 198 tanoda működik azon belül Somogy megyében 3 db. Kaposváron a Hangya Tanoda, Kaposfőn a Szent Erzsébet Katolikus Tanoda és Kadarkúton Máltai Szeretetszolgálat Tanodája. Ezek közül egy egyházi fenntartású míg a Hangya Tanoda és a Máltai Szeretetszolgálat által működtetett nem az.

4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK

4.1. A Napkerék Egyesület, mint szervezet és annak pénzügyi forrásainak bemutatása

A Napkerék Egyesület 2003. november 10-én alakult Kaposváron, alapítója Bogdán Imre. Fő célja a cigányság támogatása, az antidiszkrimináció, interkulturális és szociális programok szervezése, lebonyolítása. Az alapító tagok közé pedagógusok, orvosok és szociális szférában dolgozó emberek tartoztak. A célcsoportjuk a Dél-Dunántúli régió, Kaposvár város és környékén élő lakosság. Somogy Megyében a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) és a HH (hátrányos helyzetű) térségek jelentősek, a lakosság között magas a cigányság aránya, sok a keresőképtelen, ellátásra szoruló (munkanélküli, nyugdíjas vagy iskolás). (Napkerék Egyesület, 2023) Az Egyesület főként nekik próbál segíteni, tanácsadással, különböző programok szervezésével, fogadóórák biztosításával.

Az egyesületet azért alapították, mert Kaposváron nem volt olyan szervezet, akik kifejezetten ezzel a célcsoporttal foglalkozott volna. Az egyesület elnöke is roma/cigány származású és próbál olyan szakembereket bevonni a programjaikba, akik szintén értelmiségi roma/cigány emberek, illetve szívükön viselik e társadalmi réteg problémáit.

Az egyesület alapszabályában rögzítettek szerint tevékenységeit a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, ezen keresztül az alapvető emberi jogok érvényesülése érdekében fejti ki. Részükre széleskörű egészségügyi, szociális, köznevelési, kulturális, szabadidős, sport és egyéb közösségi szolgáltatásokat nyújt. Tevékenységének fókuszában a hátrányos helyzetű egyének, csoportok társadalmi beilleszkedésének elősegítése áll. A szervezet főbb tevékenységi területei, melyek összhangban állnak az összes projektjük keretében megkívánt tevékenységekkel, kulturális programok szervezése, a magyarországi nemzetiségekkel kapcsolatos tevékenység, a cigányság értékeinek, hagyományainak ápolása érdekében a cigány kisebbség társadalmi, kulturális értékeinek ápolását, átörökítését célzó rendezvények megszervezése. (Napkerék Egyesület, 2023)

A Napkerék Egyesület közhasznú szervezet, mivel az egyesület fő tevékenysége a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése. Részükre egészségügyi, köznevelési, szociális, szabadidős és kulturális programokat szerveznek melynek fő alapját a Somogy Megyei Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház működtetésével végezték 2022.december végéig. Tevékenységük fókuszában a hátrányos helyzetű csoportok állnak. Az egyesület főbb területei még az oktatás, nevelés, szociális hátrány kompenzáció, aktív társadalomba való integrálás melyet a Hangya Tanoda működtetésével végzik.

A Napkerék Egyesület, mivel közhasznú szervezet, ezért önálló bevétele nincs. A civil szervezetek főbb bevételi forrása - ezáltal a Napkerék Egyesületé is - főként állami támogatásokból azon belül is Európai Uniós vagy hazai költségvetésű forrásból származik. Ezek lehetnek működési vagy programok esetleg különböző projektek támogatása, többfajta célok mellé rendelt támogatások, illetve feladatfinanszírozó vagy egyéb költségű támogatások.

Ezen kívül lehet még magánszemélyek vagy cégek adományaiból, önkormányzati támogatásokból vagy a személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásaiból.

A Magyarországon működő civil szervezeteknél nem lehet előre tervezni, mennyi lesz a „bevételük”, mennyi pályázatot fognak nyerni, hányan ajánlják fel az adójuk 1 %-át. Így aztán a működési költségük ennek köszönhetően minden évben változó, ezért van szükség a különböző pályázatok benyújtására. Mivel általában nem a tervezett összeget nyeri el a civil szervezet, így az előre tervezés nem igazán lehetséges.

A Napkerék Egyesület évente 8-10 pályázatot ad be annak érdekében, hogy működni tudjon. Ezek között vannak kisebb projektek 500.000Ft és 2.500.000 Ft közöttiek, illetve nagyobbak 3.000.000 Ft és 49.000.000 Ft közöttiek.

Az egyesület a pályázatokat online felületen adja be, az EPTK (Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs Rendszer) felületén az Európai Uniós támogatásokat, az EPER (Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszer) rendszer felületén pedig a hazai finanszírozású pályázatokat. Főként ezt a két pályázatkezelési felületet használják.

A különböző pályázataik minimum egy évre szólnak. Eddig a leghosszabb megvalósítási idő 4 év volt egy Európai Uniós projektjük keretén belül.

Az Európai Uniós pályázatok megvalósítási időszaka több, úgynevezett mérföldköre bontható, amelyek ideje alatt meghatározott célokat kell elérnie a pályázónak. Ha ezt teljesíti és igazolja a dokumentációval (fotó dokumentáció, szöveges és képes beszámoló, számlák, illetve jelenléti ívek), ezután kérheti le a pályázatkezelő rendszeren a következő időszakos anyagi támogatást.

A hazai finanszírozású pályázatok megvalósítási időszaka az egyesületnél az eddigi pályázatok alapján egy és három év közötti időtartamra terjedt. Itt az egyéves projektek finanszírozási összegét egyösszegben kapják meg előfinanszírozásban a meghatározott dokumentumok beküldése után. Míg az olyan projektek, amelyek több évig tartanak, negyedévente utalják ki a szervezet számára a támogatás összegét.

A pályázatok megvalósítását követően el kell számolni a projekteket az elektronikus pályázatkezelő rendszerek felületén, illetve a hazai finanszírozású pályázatok elszámolásához

papíralapon is be kell nyújtani a kért dokumentumokat (jelenléti ívek, szöveges és képes beszámoló, pénzügyi elszámolások)

A pályázatok megvalósítását követően a fenntartási időszak is projekteken belül eltérő lehet, de általában 5 év az amíg a pályázathoz tartozó összes dokumentációt őrizni kell. Az elszámolást követően, ameddig nem kap hivatalos értesítést az egyesület a pályázat teljes lezárásáról, addig lehet számítani esetleges hiánypótlásokra. Ezt követően akár helyszíni ellenőrzésre is.

4.2. Hangya Tanoda bemutatása

A Mire Jó A Tanoda könyv, amit 2016-ban adtak ki, írja le nagyon jól, hogy mekkora szükség van jelenleg ezen közösségi célokat szolgáló szervezetekre. 1990-es évek közepén mindössze pár tanoda működött és azok közül nagyon kevés látott el olyan tevékenységet, amit a maiak tesznek. Ekkor alakult a Józsefvárosi Tanoda és a pécsi Amrita Egyesület. A tanodákra idővel egyre nagyobb szükség lett az országban így 2013-ra már 180 db lett. Mára Magyarországon már 20 olyan tanoda működik, amelyek képesek magukat fenntartani pályázati kiírások nélkül.

Ezzel a könyvvel próbálják a tanodáknak a munkáját segíteni a folyamatosan felhalmozott tapasztalataikat írják le bennük, ami szerintem egy rendkívül jó ötlet és nagy segítség lehet az újonnan elindult és induló tanodáknak 2016 után. A kötet hozzájárulhat, hogy a tanodák céljaikat könnyebben elérhessék és rengeteg új megoldást találjanak az esetleges problémák kezeléséhez. Az oktatáspolitikából a hátrányos helyzetű tanulók segítése és felkarolása kilett véve. Az oktatási esélyegyenlőséggel foglalkozó szakemberek a tanodákban találták meg azt a lehetőséget, hogy hátrányos helyzetű tanulókkal felvegyék a kapcsolatot és folyamatos segítséget adjanak nekik.

Természetesen tudom azt, és a könyv is leírja, hogy a tanodák nem tudják megoldani a hátrányos helyzetű tanulók és fiatalokkal való problémákat, de egy új látásmódot tud adni a tanulóknak, akik hozzájuk járnak, könnyíteni tudja a beilleszkedést és folyamatos mentorálást kapnak, ha igényük van rá.

A hátrányos helyzetű tanulókkal és gyermekekkel sokkal könnyebb a kapcsolat kialakítása és a célok elérése, ha megfelelő kapcsolatot ápolunk a szülőkkel vagy legalább esélyt adunk rá, hogy valamilyen kapcsolat kialakuljon. Az eltérő társadalmi háttérhez köthető különbségek miatt ez sokkal nehezebben megy a hátrányos helyzetű tanulóknál, illetve fiataloknál. Az iskolákban dolgozó pedagógusok nem nagyon fektetnek erre hangsúlyt, hogy valamiféle kapcsolatot kialakítsanak ezekkel a családokkal, erre is egy remek lehetőség a tanoda. Ezzel könnyebben megoldható a diákok folyamatos integrálása. (Szűcs et.al, Mire jó a tanoda, 2016)

A Napkerék Egyesület 2003 óta foglalkozik hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű cigány/nem cigány tanulók tanulássegítésével és felzárkóztatásával, tanulássegítésével. 2014 óta Európai Unió pályázati forrásból finanszírozta a működését majd 2019. január 1-től már hazai finanszírozásba kerültek át, így azóta ennek a segítségével működik.

Úgy gondolom mielőtt bemutatnám a Hangya Tanodát tisztázni szükséges, hogy mi maga a Tanoda és milyen funkciót tölt be az országban.

A Tanoda program célja:

A Tanoda program az elmúlt 25 évben főként a civil szervezetek és az egyházak által működtetett projekt volt. Tulajdonképpen a helyi sajátosságokat, a gyermekek/ diákok önkéntes részvételére és egyéni szükségleteire építő innovatív szemléletű hátránykompenzáló kezdeményezés. A Tanoda olyan szolgáltatást nyújt, amely a köznevelési rendszerben kevésbé sikeres, a társadalmi perifériára szoruló gyermekek, fiatalok korlátozott vagy egyáltalán nem érnek el.

A Tanoda a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia alapján, a gyermekjólét beavatkozási terület részeként működő szolgáltatás, de további stratégiák célkitűzéseinek megvalósításához is hozzájárul, mint például a Köznevelés-fejlesztési stratégia és a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégia.

A tanoda olyan, elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű (gyermekek és kivételesen fiatal felnőttek számára nyújtott, önkéntesen igénybe vehető társadalmi felzárkózást segítő, a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó, prevenciós szolgáltatás. (EMMI,2019) Fontos kiemelni, hogy a program önkéntesen igénybe vehető, nem olyan szolgáltatás, amely kötelező, vagy szociális alapon jár a diákok számára, ezáltal megtartva a Tanoda szolgáltatás prioritását.

Ahhoz, hogy érthető legyen fontosnak tartom tisztázni a gyermekvédelmi kedvezményben részesülőket, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek fogalmát.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a Gyvt. 19-20. §-ban meghatározott olyan jogosultság, mely a család jövedelmi helyzete alapján természetbeni ellátásokat, kedvezményeket biztosít. A jogosultságra való igazolást a lakóhely, vagy tartózkodási hely szerinti illetékes önkormányzat jegyzője adja ki. (EMMI,2019)

A hátrányos helyzetű

A Gyvt 67. (1) bekezdése alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba

fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. S-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a) — c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos helyzetű és halmazottan hátrányos helyzetű tanulóknak a legnagyobb része szakiskolákban tanul az óvoda és az általános iskola elvégzését követően nagyon kevés hátrányos helyzetű tanuló megy el gimnáziumba tanulni. Szakiskolákban minden tizedik tanuló hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetű míg a gimnáziumokban minden századik tanuló. Az iskolán belül nagyon sok függ azon, hogy a pedagógusnak milyen a hozzáállása ezekhez az diákokhoz, de természetesen a diákoknak a hozzáállása és szorgalma ez tudja kompenzálni a hátrányos helyzetüket. (Agócs Helga, Metszetek,2016)

A tanoda a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel idején kívül, valamint a tanítási szünetekben segíti elő a szociokulturális hátrányok kompenzálását, a tanulmányok folytatását, a társadalomba való sikeres beilleszkedést, az életpálya-tervezést és a szabadidő hasznos eltöltését. Tehát iskolai időt követő tevékenység, amely nem hasonlítható össze a nevelési-oktatási intézményekben történő tanórákkal, teljesen más légkörben zajló főként kiscsoportos foglalkozások keretében történik a tanulássegítés, a Tanodákban.

A tanoda a szolgáltatásait a helyi sajátosságokra és a gyermekek egyéni szükségleteire építve, a szülők bevonásával, a gyermek nevelési-oktatási intézményével, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a helyben elérhető egyéb, az érintett korosztály számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjával együttműködve nyújtja. (EMMI,2019) A tanoda

szolgáltatás egyik fő pillére a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, közös programok szervezése, ahol ők is betekintést nyernek a Tanodában történő különböző színes programokba. Fontos, hogy a Tanodának a nevelési-oktatási intézményekkel való kapcsolattartás, illetve a családi-és gyermekjóléti központtal való szoros együttműködés. A Tanoda egy jelzőrendszer (jelzőrendszer szereplői: rendőrség, javítóintézet, gyermekjóléti szolgálat, nevelés-oktatási intézmények, bíróság, ügyészség, egyesületek stb....) is számukra, mert azon kiívül, hogy a diákoknak segít, az őket, illetve a családokat érintő problémákat kötelező jeleznie a megfelelő szerv felé.

A Tanodáknak a fenntartója két féle lehet:

- Állami fenntartóság: az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv, a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása (a továbbiakban együtt: állami fenntartó)
- Egyházi fenntartóság: az egyházi jogi személy (a továbbiakban: egyházi fenntartó), az egyéni vállalkozó, az előzőekben nem említett magyarországi székhelyű jogi személy és egyéni cég (alapítvány, egyesület, nonprofit kft). (EMMI,2019)

A Tanoda ellátás célja, hogy a tanoda egy olyan szolgáltatás, amelynek a működése kihat az iskolarendszerben tapasztalható, a HH-s gyermekeket érintő nehézségekkel való megküzdésre. Tehát a Tanoda nem oldja meg közvetlenül a Tanodás diákkal felmerülő problémákat, hanem hosszú távon segíti a diák fejlődését, amely pozitívan hat az nevelési-oktatási intézményekben felmerülő nehézségekre. Ezáltal segítve az iskolai lemorzsolódás csökkentését, a továbbtanulás esélyeinek növelését. Tehát a Tanoda nem az iskola feladatit oldja meg, hanem segíti az ott felmerülő problémák, tanulási nehézségek leküzdését hosszú távon.

A Tanoda személyi feltételei

A Tanodában foglalkoztatott személyek közül legalább egy főnek, rendelkeznie kell tanítói, tanári vagy gyógypedagógus végzettséggel.

Legalább egy személyt meg kell bízni a Szakmai vezetői feladatok ellátásával (aki a Tanoda Szakmai részét irányítja, vezeti), neki legalább 2 éves Tanodai tapasztalattal kell rendelkeznie, illetve felsőfokú végzettséggel kell rendelkeznie.

A tanodai munka szervezése során figyelembe kell venni a tanoda egyedi szakmai programjában megfogalmazottakat. A tanodai munkatársak feladatkörét annak alapján és azzal összefüggésben szükséges meghatározni. A Szakmai Rendelet által előírt, legalább százhusz óra heti munkaidő elosztása során szem előtt kell tartani, hogy ezen munkaidő alatt a tanoda által vállalt feladatok, valamint az ahhoz rendelt feladatmutatók bizonyíthatóan és dokumentáltan megvalósuljanak. (EMMI,2019) Azt, hogy ez hogyan oszlik el a Tanodák között ezt, mindegyik Szolgáltatást nyújtó Szervezet maga dönti el.

Az összes Tanodának meg van adva milyen kötelező elemeket/ feladatokat kell megvalósítani a tárgyév során, viszont nagyon sok szabadon választható tevékenység is van, ettől lesz minden Tanoda egyedi és különleges.

Jelenleg 183 Tanodát működtet a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság az országban. Somogy megyében három Tanoda működik, közülük az egyik a Hangya Tanoda.

A Hangya Tanoda Kaposvár belvárosában található, a MATE Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Rippl-Rónai Művészeti Intézetben található. (a volt könyvtárban) Jelenleg 36 gyermek, fiatal felnőtt jár napi szinten délutánonként a Tanodába a város általános, illetve középiskoláiból. Legtöbbjük Kaposváron él, azon belül is a város szegregált városrészén a Szentjakabi cigánytelepen. Többségük hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű roma/cigány származású diák. (Hangya Tanoda Szakmai Terv,2019)

A tanulássegítés mellett mindennapos tevékenységeik között van a szociális hátránykompenzáció, a szabadidő hasznos eltöltése. Évente három alkalommal viszik el a diákokat színházba, moziba vagy bármilyen kulturális eseményre. Nyaranta napközis tábort szerveznek, illetve lehetőségük van a diákoknak az iskolai szünetekben is a Tanodába bejönni.

Jó lehetőségnek tartom a Tanoda programot, főleg akkor, ha a diák ezzel élni is tud. Számos olyan tanulója van/ volt a Hangya Tanodának, akikre kifejezetten büszkék lehetnek. (Egyik fiatal másodikos korában került a Tanodába, jelenleg már szakmája, érettségije is van és most pedagógiai asszisztensnek tanul, egy másik fiatal lány, aki enyhe értelmi fogyatékos érettségit szerzett, ők mind a Tanoda segítségével jutottak el idáig. Sok ilyen diákjuk van még.) Eddig közel 200 tanuló fordult meg a Hangya Tanodában. A jó példák mellett persze vannak olyanok is, akik sajnos lemorzsolódtak mert korán férjhez mentek, vagy gyermeket vállaltak, vagy a rossz baráti társaság hatására elkerültek a Tanodából.

A diákok tanítási időt követően érkeznek a Tanodába, ahol főleg kiscsoportos vagy egyéni fejlesztésben részesülnek. Óraadó pedagógusok foglalkoznak velük (középiskolai tanárok, nyugdíjas pedagógusok és tanítók) minden hétköznapi délután. A tanulássegítésen kívül rengeteg irányított szabadidős programban vehetnek részt a Tanodába bevont diákok, fiatalok.

A Hangya Tanodában a tanodaprogramba bevont diákok elosztása. Összesen 30 főt vonnak be hivatalosan a programba (30 fő után kapnak támogatást).

Az elsődleges célcsoportja a Hangya Tanodának a hátrányos helyzetű, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók (általános iskola alsó és felső tagozatos tanulói vagy középfokú iskola tanulói). Ők az elsődleges célcsoportjuk, mind a tanodai munkában, mind a nyitott tanodai programokban (szabadidős programok, rendezvények, módszertani találkozók, tájékoztatók stb. keretén belül) és a tanodán kívüli programokban (a megvalósítási helyszínnek a Tanoda telephelyének városán kívül kell megszervezni) is rájuk alapoznak. Tanodában bevont diákjaik a Kaposvari Járás településeinek köznevelési intézményeiből kerülnek ki, a fentiekben leírt korosztály köréből.

Tervezett fejlesztésük célja: a pályázattal kompatibilis kompetencia területek direkt és indirekt fejlesztése, számszerűsíthető, mérhető eredmények elérése. Közösségi fejlesztés. Szociális kompetencia kiemelt fejlesztése. Iskolai lemaradás, illetve lemorzsolódás

megelőzése, felzárkóztatás, tanulássegítés. Holisztikus szemlélettel végzett képességfejlesztés, tehetséggondozás.

A Hangya Tanoda célkitűzései:

- egy megfelelő környezet kialakítása
- konstruktív és hozzáértő szakemberek, önkéntesek, kortárs segítők bevonása
- modern pedagógiai eszközök használata
- modern pedagógiai programok
- megszerettessék a diákokkal a tanulást
- megtanítsák őket helyesen tanulni
- segítsék a tanulmányi eredményeik javítását, szinten tartását
- szoros kapcsolattartás a családokkal, illetve a nevelési-oktatási intézményekkel
- növelni a diákok továbbtanulási esélyeit
- szociális hátránykompenzáció
- szabadidő hasznos eltöltése

A célcsoport által igénybe vett szolgáltatások, az igénybevétel módja

A Hangya Tanoda szolgáltatási ideje, a működést ellehetetlenítő vis maior eset kivételével heti átlagban eléri a 20 órát azzal, hogy a tanoda legalább hetente 4 napon szolgáltatást nyújt a tanulói számára. Jelen esetben heti 5 napon van nyitva, illetve minden tanítási szünetben is. A tanítási év során a heti húszórányi kötelező szolgáltatási időbe nem számoljuk bele a tanodán kívül nyújtott szolgáltatások időtartamát. Az általuk megvalósított tanoda szolgáltatást hétvégén, a tanítási szünetekben, valamint tanítási napokon a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozások idején kívül is nyújtanak. Szolgáltatóként évente (minimum) 192 napon biztosítják a szolgáltatást azzal, hogy egybefüggően két hétnél hosszabb ideig nem szüneteltetik a szolgáltatásnyújtást. A szolgáltatásokat érintő változásokról folyamatosan tájékoztatják a célcsoportot, illetve a finanszírozó szervet jelen esetben a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot. (Hangya Tanoda Szakmai Terv,2019)

A Hangya Tanodában, az alábbi szolgáltatásokat biztosítják a pályázati program során:

- a tanodát rendszeresen igénybe vevők tanulását, továbbtanulását, pályaválasztását és életpálya-építését elősegítő szakmai szolgáltatások biztosítása

- a tanodát rendszeresen igénybe vevők iskolai lemorzsolódását megelőző programok biztosítása
- évente két alkalommal (bemeneti és kimeneti) a tanodát rendszeresen igénybe vevők egyéni fejlődését segítő mérések elvégzését,
- a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára a szabadidő hasznos eltöltését segítő programok biztosítása,
- a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára a tanév során legalább háromszor a tanodán kívül megszervezett sport- vagy kulturális programokat szerveznek,
- tanévenként legalább 90 fő részvételével megvalósított nyitott tanodai programokat szerveznek legalább egyszer, amelynek célja a tanoda szolgáltatásnak az általános iskolai és középfokú iskolai tanulmányaikat folytató gyermeket, fiatal felnőttet nevelő családokkal való kapcsolat kialakítása és a helyi közösséggel való megismertetése
- tanévenként két alkalommal családlátogatást tartanak, ahol családlátogatási naplót is készítenek
- tanévenként 4 alkalommal megszervezik a Családi napot, amelyekbe a tanodát rendszeresen igénybe vevők családját bevonják.
- a nyári szünet során 1 alkalommal (5 nap) „napközis” tábort rendeznek
- a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára folyamatos kísétkézést biztosítanak
- 1 db „Tanodák éjszakája” program megvalósítása

Ezekon kívül a Hangya Tanoda az alábbi tevékenységeket/ feladatokat látja el a mindennapok során:

- A műveltségi területekhez (tantárgyakhoz) igazodó fejlesztési tevékenységek
- A tehetség és képességkibontakoztatást segítő tevékenységek
- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
- A közösségfejlesztéssel, társadalmi kohézióval kapcsolatos feladatok
- A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok
- A szülő, a tanuló, az iskola és a helyi szociális ellátórendszer együttműködésének formái a tanodával
- A továbbtanulást, pályaaorientációt közvetlenül segítő tevékenységek
- A lemorzsolódás megakadályozását elősegítő tevékenységek

4.3. Hangya Tanoda finanszírozási kérdései Európai Unió forrásból

Az Egyesület által elnyert és megvalósított EFOP-3.3.1-16-2017-00059 Kódszámú „Hangya Tanoda” elnevezésű pályázat gazdasági oldalát mutatom be szakdolgozatom ezen részben.

Az Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs Rendszer felületén 2016.12.01-én kiírásra került az EFOP-3.3.1-16 Tanoda Programok Támogatása című pályázati felhívás, amelyre a Napkerék Egyesület is benyújtotta pályázatát. Ennek a pályázatnak előzménye volt az Egyesület által első körben elnyert „TÁMOP-3.3.9.C-12 - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemorzsolódását csökkentő intézkedések támogatása – Tanoda típusú programok támogatása a Hátrányos Helyzetű kistérségekben” (ide, hogy honnan idéztem) című pályázat is. Így már egy sikeresen megvalósított pályázatot követően, nem volt olyan ismeretlen és új ez a projekt számukra.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 2 milliárd Ft volt. (Pályázat,2016) Az egyesület 18.849.960 Ft-ot nyert el a projektjükre.

A támogatás hátterében, ezt a pályázati felhívást az az EFOP keretében az Emberi Erőforrások Minisztériuma, EU Fejlesztések Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság (a továbbiakban: Támogató) hirdette meg a 1037/2016 (II.9) Korm. határozatban szereplő éves fejlesztési keret alapján.

A pályázati felhívás nagyon részletesen taglalja milyen elvárásai vannak a pályázó felé. Kik lehetnek a projektmenedzsmentben, milyen végzettség szükséges hozzá, milyen kötelezően, illetve szabadon választható programokat/ tevékenységeket kell megvalósítania a pályázónak. Milyen együttműködő partnereket kell bevonni a programba, a szakmai koncepcióra milyen elvárásaik vannak, a tanulók személyes anyagát, hogyan kell felépíteni, eszközbeszerzéshez miket kell megvalósítani.

Az egyik elvárás ezen kívül egy elkülönített pénzforgalmi számla létrehozása volt, a pályázó részéről.

Számszerűsített műszaki-szakmai elvárások voltak, amelyeket a projekt fizikai befejezésének időpontjára kellett teljesítenie a pályázónak. Itt részletesen kifejtették a felhívásban melyik elvárást, hogyan kell igazolni (fotó dokumentáció, szöveges beszámoló, jelenléti ívek).

A mérföldkövekkel kapcsolatos elvárás az volt a felhívásban, hogy minimum három darab legyen belőle.

1.mérföldkő: a „Támogatott programokban résztvevő tanulók száma” indikátor értéke 100%-ban teljesüljön. A nyitott tanodai programokban legalább 60 fő részt vegyen, legalább 2 tanodán kívüli program megvalósításra kerüljön, az együttműködési megállapodások rendelkezésre álljanak, valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 30%-ról kifizetési igénylést nyújtja be legkésőbb a projekt megkezdésétől számított 9. hónap utolsó munkanapjáig.

2. mérföldkő: a nyitott tanodai programokban legalább 120 fő részt vegyen, legalább 4 tanodán kívüli program megvalósításra kerüljön, valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 50%-ról kifizetési igénylést nyújtson be legkésőbb a projekt megkezdésétől számított 18. hónap utolsó munkanapjáig.
3. mérföldkő: a projekt fizikai befejezésének napjára a felhívásban előírt összes kötelező és a támogatást igénylő által vállalt szakmai tevékenység megvalósuljon, valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 90%-ról kifizetési igénylést nyújtson be.

A felhívás szerint a projekt végrehajtására rendelkezésre álló idő a Támogatási szerződés hatályba lépését követően minimum 16 legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre, de a projekt fizikai befejezése nem lehet később, mint 2018. december 31.

Azon szervezetek nyújthattak be pályázatot erre a felhívásra, akik már korábban benne voltak és sikeresen megvalósítottak egy hasonló Tanoda pályázatot. A Napkerék Egyesületnek ez volt a TÁMOP-3.3.9.C-12 - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemorzsolódását csökkentő intézkedések támogatása – Tanoda típusú programok támogatása a Hátrányos Helyzetű kistérségekben” keretein belül elnyert és megvalósított pályázata így ő számukra ez nem jelentett problémát.

A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja a felhívás szerint 2017. év január hó 09. naptól 2019. év január hó 09. napig volt lehetőség. Ezen időszak alatt az alábbi értékelési időszakokban benyújtásra került projektek kerültek együttesen elbírálásra:

- 2017. január 09. – 2017. február 06.
- 2017. február 13. – 2017. április 10.
- 2017. április 17. – 2017. szeptember 15.
- 2017. szeptember 22. – 2018. február 28.
- 2018. március 07. – 2018. szeptember 10.
- 2018. szeptember 17. – 2019. január 09.

A Napkerék Egyesület az elsők között nyújtotta be a pályázatát és sikeresen el is nyerte azt. EFOP-3.3.1-16-2017-00059 Kódszámú „Hangya Tanoda” című pályázatára 18.849.960 forintot nyert el.

A projekt megvalósításának kezdete: 2017.05.01 volt, míg a fizikai befejezés határideje: 2018.12.31. a záró elszámolás benyújtásának határideje pedig: 2019.03.31 volt.

A támogatás formája vissza nem térítendő támogatásnak minősült. A támogatás mértéke, összege, az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 15 millió Ft, maximum 18,85 millió Ft között mozgott. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a. A Napkerék Egyesület a maximális támogatást nyerte el. Ezt a támogatási összeget nem egy összegben kapta meg az Egyesület hanem időközi kifizetési igényt kellett benyújtaniuk, illetve előleget kellett lekérni.

Az előleg igénylésének feltételei:

- a kedvezményezett rendelkezik hatályos támogatási szerződéssel

- ha a kedvezményezett biztosítékadásra kötelezett, a kedvezményezett legkésőbb az előlegigénylési kérelem benyújtásakor igazolja az előleggel megegyező összegű biztosíték(ok) rendelkezésre állását
- az előlegigénylési dokumentáció tartalmi és formai szempontból megfelelő
- a kedvezményezett még nem nyújtott be záró kifizetési igénylést

A pályázati felhívásban megtalálható volt, az is melyik költségvetési sorra mennyi összeget lehet elszámolni. Így sokkal könnyebben lehetett tervezni.

Ezenkívül a pályázati felhívás az elszámolás menetét is részletesen taglalja. Ezen belül is, hogy milyenek kell lennie az elszámolható költségek arányának. (Pályázat, 2016)

Jelen projekt során a Tanoda programba összesen 30 főt (diákot) vontak be. A projekt részletes bemutatásánál leírták, hogy Kaposváron jelentős számú roma/cigány hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű diák él, akiknek nagy szükségük lenne erre a programra. Ahogy a fentiekben már leírtam jelen pályázatra is vonatkozik, hogy a célcsoportjuk a hátrányos/ halmozottan hátrányos helyzetű roma/cigány diákok voltak, akik nagy része a város szegregátumából a cigánytelepről került ki. Mivel az első pályázat olyan jól sikerült ezért hasonló szakmai mintára épített fel ezt is. Viszont a pénzügyi/ gazdasági része teljesen más volt (mint általában az összes pályázatnál).

Elsőként ezen pályázat mérföldköveit szeretném ismertetni hiszen ezek tették lehetővé az elnyert támogatási összeg lehívását.

Ahogy a pályázati felhívás is írta minimum három darab mérföldkövet kell teljesítenie a pályázónak. A Napkerék Egyesület három darab mérföldkövet vállalt be Az EFOP-3.31-16-2017-00059 kódszámú projektjében.

Ezen mérföldkövek a következők:

- Az első mérföldkő teljesítésének határideje 2018.01.31 volt, a célja pedig „A „Támogatott programokban résztvevő tanulók száma” indikátor értéke 100%-ban teljesül. A nyitott tanodai programokban legalább 60 fő részt vesz, legalább 2 tanodán kívüli program megvalósításra kerül, az együttműködési megállapodások rendelkezésre állnak, valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 30%-áról kifizetési igénylést nyújtunk be.”
- A második mérföldkő teljesítésének határideje: 2018.10.31. volt, a célja pedig: „A nyitott tanodai programokban legalább 120 fő részt vesz, legalább 4 tanodán kívüli program megvalósításra kerül, valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 50%-áról kifizetési igénylést nyújtunk be.”
- A harmadik és egyben utolsó mérföldkő határideje: 2018.12.31. volt, a célja pedig: „A projekt fizikai befejezésének napjára a felhívásban előírt összes kötelező és vállalt szakmai tevékenységet megvalósítunk,

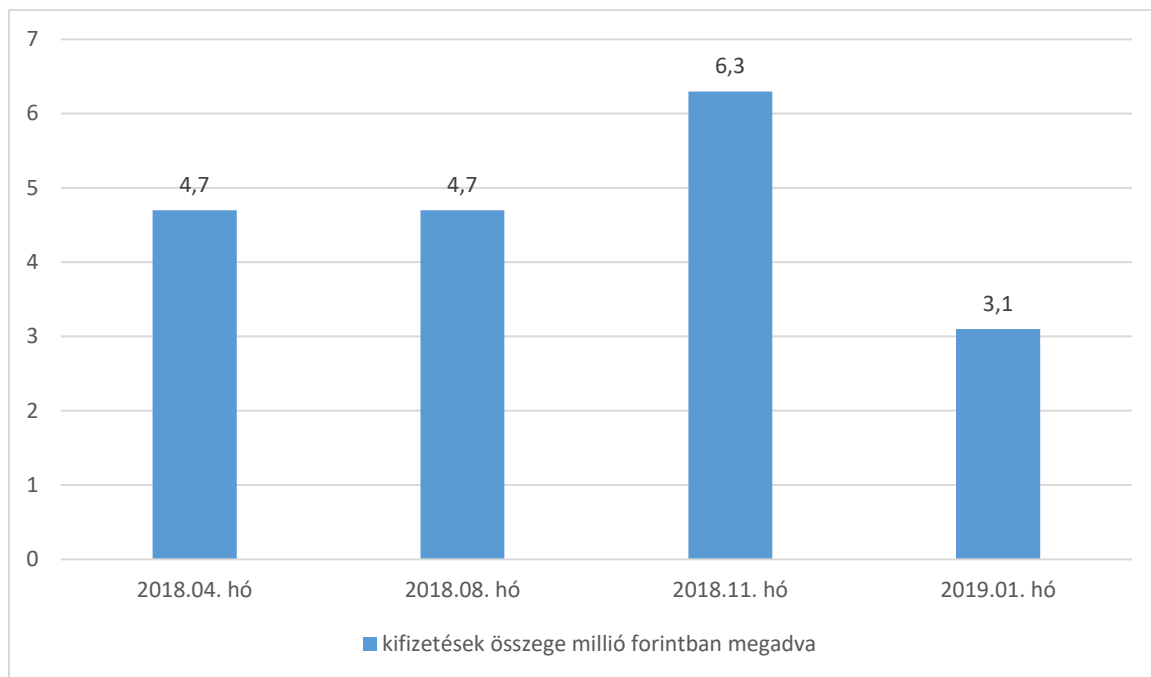
valamint projekt szinten az összes elszámolható költség legalább 90%-ról kifizetési igénylést nyújtunk be.”

Ahogy már említettem az Egyesület a maximális támogatási összeget nyert el, így a tervezett költségvetésen nem nagyon kellett változtatni a pályázat megkezdésekor. Mivel ez egy utófinanszírozású (a pályázat során felmerülő költségek utólagos támogatási formája, ahhoz, hogy az utalás megtörténjen, alá kell támasztani a lekérni kívánt összeget, számlákkal illetve egyéb elszámolást igénylő dokumentumokkal) pályázat volt, így minden anyagi forrást meg kellett előlegeznie az Egyesületnek, majd ezt követően a mérföldkő teljesítésekor benyújthatták a lehívni kívánt összeget ez az alátámasztó dokumentumok (időközi elszámolás) hiánytalan megküldése után ki is lett utalva a Fenntartónak. A program során összesen négy részletben igényelték a támogatási forrást, vagyis négy részletben készítettek időközi elszámolást, amelyet szakmai beszámolóval, jelenléti ívekkel, fényképekkel és természetesen számlákkal támasztottak alá.

Fontosnak tartom elmondani, hogy a pályázatban gyermekhónap alapján történt a támogatási összeg kifizetése. Az Egyesület összesen 30 főt vont be minden hónapban a projektbe, így a támogatási összeg úgy oszlott el, hogy a 18.850.000 Ft-ot elosztjuk 360 nappal, ami 52.361 Ft. Ez az az összeg, amelyet egy gyermekre támogatásként kapott a pályázó egy hónapban, ebből kell finanszíroznia a diák projektben való úgymond létezésének a költségeit, értem itt az uzsonnát, Tanodába való bejutást, kirándulás minden rá eső részének költségét, tábor minden rá eső részének költségét... stb. Ez alapján a számítás alapján jön ki a kifizetési igénylések összege.

A négy alkalommal történő időközi kifizetések:

- Az első körben 2018. áprilisában 4.712.490 Ft-ot.
- A második alkalommal 2018 augusztusában 4.712.490 Ft-ot. Ez a két kifizetési igénylés az első mérföldkő beadását követően történt.
- A harmadik körben a második mérföldkő teljesítését követően 2018. novemberében 6.283.320 Ft-ot és végül a negyedik körben 3.141.666 Ft-ot 2019. januárjában a pályázat befejezését követően.

1.ábra: Időközi Kifizetések 2018-ban (m Ft)

forrás: saját szerkesztés

Az időközi kifizetési igény benyújtásakor le kellett írni milyen tevékenységek történtek a projektben az adott időszak alatt, mire költötték a támogatási összeget.

Az első kifizetési időszakban elszámolt költségek:

- A fent említett időszakban ugyan úgy 30 főt vontak be a programba. A szakos tanárok óradíja, a Tanoda bérlet díja, a tanoda menedzsment díja, az esedékes kirándulás költsége, étel- és ital alapanyag, üzemanyag, kézműves alapanyag, kötelező nyilvántartás biztosításának költsége, egyéb költségek.

A második időszakos kifizetési igényben elszámolt költségek:

- A fent említett időszakban ugyan úgy 30 főt vontak be a programba. A szakos tanárok óradíja, a Tanoda bérlet díja, a tanoda menedzsment díja, az esedékes kirándulás költsége, étel- és ital alapanyag, üzemanyag, kézműves alapanyag, egyéb költségek.

A harmadik időszakos kifizetési igényben elszámolt költségek:

- A fent említett időszakban ugyan úgy 30 főt vontak be a programba. A szakos tanárok óradíja, a Tanoda bérlet díja, tanoda menedzsment díja, az esedékes kirándulás költsége, étel- és ital alapanyag, üzemanyag, kézműves alapanyag, tábor költsége, egyéb költségek.

A negyedik időszakos kifizetési igényben elszámolt költségek:

- A fent említett időszakban ugyan úgy 30 főt vontak be a programba. A szakos tanárok óradíja, a Tanoda bérlet díja, tanoda menedzsment díja, az esedékes kirándulás költsége, élelmiszer alapanyag, üzemanyag, kézműves alapanyag, egyéb költségek.

Azért tartom jónak az időközi elszámolásokat mert így sokkal jobban megkönnyíti a pályázat záró és egyben befejező elszámolását, mivel addigra igazából majdnem a teljes projektet elszámolják már, és csak az utolsó mérföldkőben vállalt tevékenységeket kell igazolniuk.

Az elszámolás módja átalány alapú egységköltség (Az átalány alapú egységköltség szerinti elszámolás esetén a mérhető outputhoz, folyamatlemhez egységköltség kerül meghatározásra és az elszámolható költség a teljesített output darabszámának és a kapcsolódó egységköltségnek a szorzatával lesz egyenlő. A kedvezményezettnek az átalány alapú egységköltség szerinti elszámolás során kizárólag a mennyiséget kell igazolnia, és nem az egységköltség ténylegesen felmerült költségösszegének alátámasztottságát.) (EPTK)Így a számlákat nem kellett egyesével feltölteni a rendszerben, hanem csak az adott időszak költségeit kellett feltüntetni. Ha az elszámolás, illetve az időközi elszámolás alkalmával kértek egy számlát, azt akkor kellett megküldeni a Monitoring Bizottság részére. Mindegyik számlát záradékolni kellett, illetve teljesítés igazolást kellett hozzájuk csatolni. Amennyiben személyi jellegű kifizetés, kirándulások, táborok alkalmával, a megbízási szerződést, illetve magát a beszerzést is kérhette a Bizottság.

A beszerzés lépései:

- Email kiküldése öt független ajánlat cég/egyesület vagy magánszemély számára, aki jogosult volt a meghirdetett tétel/feladat elvégzésére. Ők megkapták az elvégzett feladat felhívását.
- Az árajánlat adók az árajánlatot írásban, amelyet nyomtatott formában postai úton vagy elektronikus úton emailben küldték meg az egyesületnek, a számukra kiküldött felhívás alapján. Erre felhívás kiküldésétől számítva öt munkanapjuk volt.
- A leadásihatáridőt követően, az értékelő munkacsoport jegyzőkönyvet készített az árajánlatok felbontásáról. A jegyzőkönyv készítésekor jelenlévő személyek az Egyesület elnöke, és az egyesületnél dolgozó személyek voltak. A jegyzőkönyv tartalmazta az árajánlatot adók nevét, ajánlataik összegét.
- Az értékelő munkacsoport jegyzőkönyvet írt a döntéshozatalról is amelyben szintén felsorolták az árajánlat tevőket de itt már kiemelték a nyerte árajánlatot adó nevét. A nyertes általában az volt, aki a legkedvezőbb ajánlatot adta a meghirdetett tevékenységre/feladatra.
- Ezt követően az eredményhirdetés következett, amely elektronikus üzenetben (emailben) történt. Az Egyesület minden árajánlattevőt emailben értesítette a döntésről.

Amennyiben a Monitorig Bizottság által kisorsolásra kerül a pályázat kijönnek helyszíni ellenőrzésre is. A Napkerék Egyesület által elnyert EFOP-3.3.1-16-2017-00059 pályázat megvalósítását és elszámolását követően nem jöttek ki helyszíni ellenőrzésre.

Úgy gondolom ez az Egyesület részéről egy nagyon jól megvalósított projekt volt.

4.4. Hangya Tanoda finanszírozási kérdései hazai forrásból

2019 óta a Tanoda program, is átkerült a hazai költségvetésbe. A fenntartója az akkori nevén Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság volt, ami jelenleg már Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság. Úgy gondolom rájöttek milyen hiánypótló kezdeményesés mindkét projekt és mekkora szükség van az ilyen kezdeményezésekre.

A Napkerék Egyesület az első Szervezetek között volt, akik elnyerték a hazai finanszírozású Tanoda pályázatot 2019-ben.

Az általam bemutatni kívánt Tanoda program kódja GYE-18-ALT-TAN-1-0145 volt. A pályázatot a PKR Rendszer (Elektronikus Pályázatkezelő és Szerződésmenedzsment Rendszer) felületén kellett benyújtani 2018-ban. Ennek a felületnek teljesen más volt a pályázati oldala, mint az Európai Uniónak, ez sokkal egyszerűbb és érthetőbb volt, volt egy szakmai része, egy gazdasági része, illetve egy indikátor része.

A szakmai részében egy Szakami tervet kellett készíteni, amiben be kellett mutatni magát a Tanodát, működését, a célcsoportot, a célkitűzéseiket, a megvalósítani kívánt részletes programot, illetve magát a Tanoda helyszínét. Ezt már a fenti részben részletesen kifejtettem. A Szakmai terv összeállítása egy megadott „mankó” alapján készült.

A gazdasági részként egy pénzügyi gazdálkodási tervet kellett benyújtani, ami két fő részből állt, és a Napkerék Egyesület az alábbiak szerint tervezte meg:

Az első rész a Működési kiadások. Erre tervezett költség 13.500.000 Ft volt.

- **A Személyi jellegű ráfordítások:** Ebbe tartozik a Tanodában dolgozók munkabére, járulékaik, a megbízott óraadó szakemberek/pedagógusok díjazása, a szakmai vezető vállalkozói jogviszony keretében történő bruttó bére, illetve a nyári táborokon a gyermekfelügyelet biztosításának költsége. Tervezett összeg 9.025.000 Ft volt.
- **A Dologi kiadások:** Ebbe tartozik a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára folyamatos kísétkéztetés biztosítása, beleértve a Napközis tábort és a Nyitott Tanodai programokat és a Családi Napokat is. Higiéniai eszközök, hajtó-és kenőanyag a diákok mindennapi be- illetve hazaszállításához szükséges üzemanyagköltség. Ide tartoznak még a kézműves alapanyagok, a helyszín bérleti díja, a könyvelési díj, a településen kívüli két napos kirándulás, a bentlakó tábor, Tanodán kívül megszervezett sport és kulturális program (három alkalommal), bankköltség, a pályázó tulajdonában álló kisbusz karbantartási költségek. Illetve az egyéb költségek, amely magukba foglalja a felelősség biztosítást, működési engedélyt. Tervezett összeg 4.475.000 Ft volt.

A második rész a Felhalmozási kiadások, a tervezett költség 0 Ft volt.

- A Beruházások része. Erre a költségvetési sorra nem terveztek semmit.

- A Felújítások rész. Erre a költségvetési sorra nem terveztek semmit.

A pályázat egyik újdonság az volt, hogy a költségvetési sorok közötti módosításokhoz, átcsoportosításokhoz nem kellett módosítási kérelmet benyújtani. Egyedül akkor kell jelezni a TEF felé, ha a két fő rész között történi költségváltozás. Ez nagyban megkönnyíti a pályázó helyzetét mert így a tervezett költségeket bármikor módosíthatják.

A hazai Tanoda pályázat benyújtásának feltétele az volt, hogy a pályázó már minimum egy éve a Gyvt.-ben meghatározott módon működtessen Tanodát, illetve, hogy a pályázata megfeleljen a pályázati kiírásnak. Nem nyújthatott be olyan fenntartó pályázatot, aki az EFOP-3.3.1-16, illetve a VEKOP-7.3.2-16 támogatási igénylés vonatkozásában a támogatási szerződésében foglaltaknak nem tett eleget.

A pályázat benyújtási határideje 2018. december 10- és 2019. január 10 közötti időszak volt.

A hazai finanszírozású pályázatnál is a diákok létszámával lehetett számolni mennyi támogatást nyerhetnek/kaphatnak. Minimum 20 feladategységet azaz gyermeket kellett bevonni a programba maximum pedig 30 feladategységet lehetett. Így a Tanodába bevont diákok után járó támogatás összege gyermekekként 150.000 Ft- 160.000 Ft között határozták meg. A működési alaptámogatás éves viszonylatban 9.000.000- 10.000.000 Ft/év volt. A felhívásban írtak szerint a rendelkezésre álló keretösszeg összesen 2.423.300.000 Forint volt, amely Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 1. melléklet XX. Fejezet, 20. cím, 59. alcím, 2. jogcímcsoport: Társadalmi Felzárkózást segítő programok/Tanoda programok előirányzatban áll rendelkezésre. A felhívás szerint amennyiben a pályázó támogatásban részesül az a befogadott időszak hónapjainak száma alapján kerül megállapításra. A pályázat benyújtásához nem volt szükséges saját forrás. A pályázó a MŰKENG (Szolgáltatói Nyilvántartás) felület rendszerén kell, hogy jelentse napi szinten hány tanuló volt a Tanodában, ezáltal tudják ellenőrizni teljesül-e a bevállalt feladategység. A pályázat benyújtásához szükséges dokumentumok listáját (összeférhetetlenségi nyilatkozat, tulajdoni lap... stb.) a pályázati felhívás tartalmazza. A pályázónak egy alkalommal van lehetősége a hiánypótlásra, amennyiben ezt is hiányosan adja le kizárásra kerül a pályázata.

A beérkező pályázatot a Bizottság, meghatározott szempontrendszer szerint értékelte. A döntést a BM honlapján, illetve a Szociális Ágazati Portálon került közzétételre.

A finanszírozási időszak 2019.01.01 kezdődött és 2019.12.31-ig tartott. Mivel ez volt az első hazai finanszírozású Tanoda program ezért mindenki számára újdonság volt az első év. Nagyon gyerekcipőben járt még ez hátránykompenzáló kezdeményezés. Próbáltak több már jól működő dolgot átvenni az Uniós pályázatból. Sokszor volt, hogy a SZGYF sem tudott segítséget nyújtani az esetlegesen felmerülő kérdésekkel kapcsolatosan legyen az gazdasági vagy szakmai probléma.

Az elnyerhető maximális támogatási összeg 13 500 000 Ft volt. Voltak olyan Tanodák, akik nem a teljes támogatási összeget nyerték el, ahogy már írtam az elnyert támogatást befolyásolta, hogy mennyi feladategységet vállalt be a fenntartó, illetve a pályázati kiírásnak mennyire megfelelően írták meg a pályázatot. Összesen több mint 250 Tanoda működött az első hazai

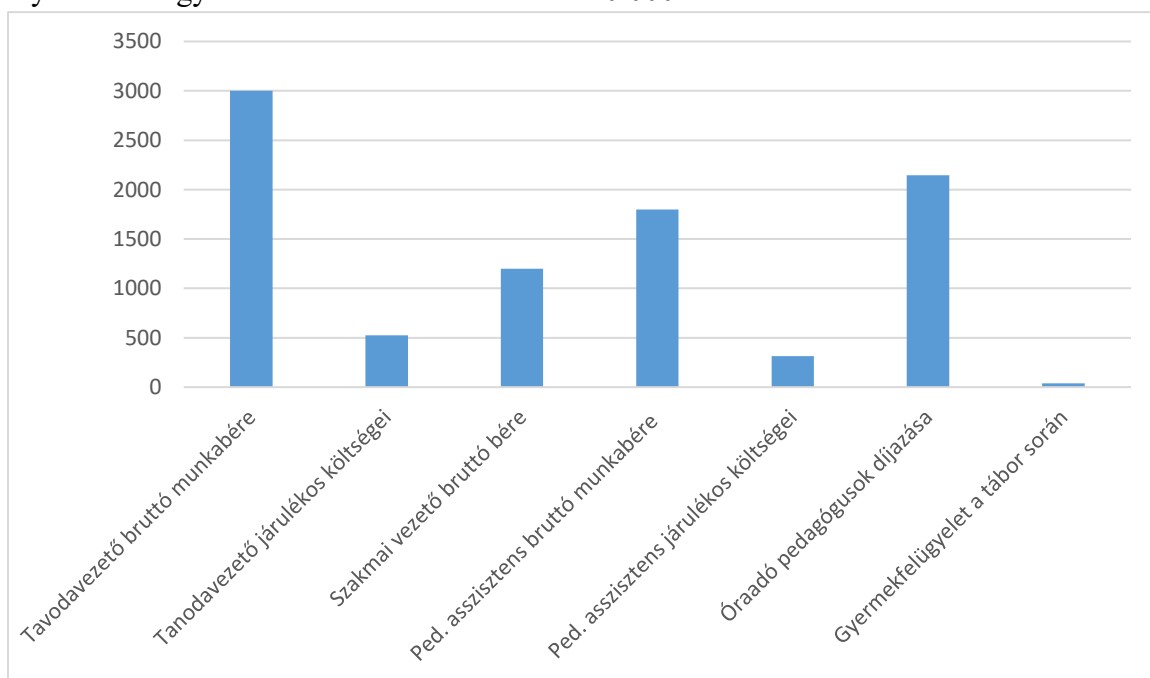
költségvetésből. A Napkerék Egyesület a maximális támogatást nyerte el, azaz 13 500 000 Ft-ot.

A pályázati felhívás nem írta elő, hogy külön pénzforgalmi számlát kell nyitniuk így támogatás utalása az Egyesület fő számlájára történt. Negyedévente került kiutalásra a támogatási összeg. Az első negyedéves utalás feltétele az aláírt szerződés volt, illetve a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság számára visszaküldött dokumentumok feldolgozása. Az azt követő kiutalásaikhoz nem volt szükséges időközi elszámolás benyújtása. Három havonta 3 375 000 Forint támogatást kapott a projekte az Egyesület.

A Napkerék Egyesület a pénzügyi/ gazdálkodási terve részekre bontva:

Személyi jellegű ráfordítása összese: 9.025.000 Forint

- Tanoda vezető bruttó munkabére: 3.000.000 Forint
- Tanoda vezető járulékos költségei: 525.000 Forint
- Szakmai vezető bruttó bére: 1.200.000 Forint
- Pedagógiai asszisztens bruttó munkabére: 1.800.000 Forint
- Pedagógiai asszisztens járulékos költségei: 315.000 Forint
- Megbízott óraadó pedagógusok díjazása: 2.145.000 Forint
- Gyermekfelügyelet biztosítása a tábor során: 40.000 Forint

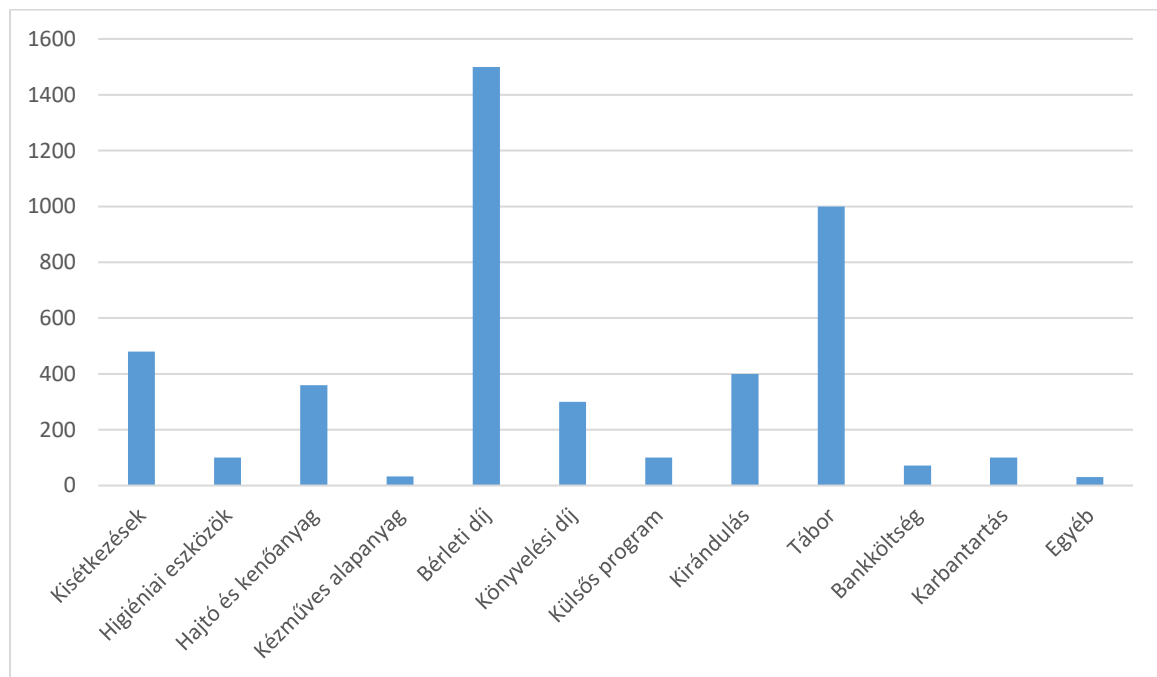

2.ábra: Személy Jellegű Ráfordítások (e Ft)

forrás: saját szerkesztés

Dologi kiadások összesen 4.475.000 Forint:

- A tanodát rendszeresen igénybe vevők számára folyamatos kísétkezettetés biztosítása, beleértve a Napközis tábort és a Nyitott Tanodai programokat és a Családi Napokat is: 480.000 Forint
- Higiéniai eszközök: 100.000 Forint
- Hajtó és kenőanyag: 360.000 Forint
- Kézműves alapanyag: 33.000 Forint
- A megvalósítási helyszín bérleti díja: 1.500.000 Forint
- Könyvelői díj: 300.000 Forint
- Három alkalommal sport vagy kulturális program (külsős program): 100.000 Forint
- Két alkalommal kirándulás: 400.000 Forint
- Bentlakó tábor: 1.000.000 Forint
- Bankköltség: 72.000 Forint
- Kisbusz karbantartás: 100.000 Forint
- Egyéb költségek: 30.000 Forint

3.ábra: Dologi Kiadások Összesen (e Ft)
forrás: saját szerkesztés

Az Egyesület a projekt megvalósítási időszakában nem költött a támogatási összegből Felújításra és Beruházásra így ezek a költségvetési sorok üresek maradtak.

A pályázat elszámolása szintén a PKR rendszer felületén történt, itt az első részben a Fenntartóra és a Tanodára vonatkozó kérdésekre kellett válaszolni, majd ez követően volt egy rész, ahol a szakmai kérdésekre kellett megválaszolni, mint például „Kérjük mutassa be a

Tanoda szakmai létszámát, személyi jellegű feltételét!”. A következő elszámolási részben az indikátorokat kellett feltölteni, hogy az adott éve minden hetén hány diákot sikerült bevonni a Tanodába. Végül pedig a pénzügyi beszámoló része kezdve a szolgáltatás működésére fordított összeg megadásával, mennyi volt a támogatási összeg a tárgyévben, esetleg volt-e más támogatásból származó, illetve saját forrásból származó összeg is. Majd ezt követően a valós pénzügyi/gazdálkodási terv alapján kellett kitölteni az éves működési támogatás gazdálkodási tervét. Végül pedig nyilatkozni kellett arról, hogy nem maradt fel nem használt támogatási forrásuk. Majd az összes számlát záradékolni kellett, illetve ahová szükséges megbízási szerződést és teljesítés igazolást kellett csatolni.

A 2019-es Tanoda pályázat helyszíni ellenőrzésére 2020-ban került sor, ahol a Magyar Államkincstár átnézte és ellenőrizte az összes számlát, illetve a vállalt feladategység teljesülését (a KENYSZI rendszerben történő napi szintű jelentést), majd ezt követően a Somogy Megyei Kormányhivatal a szakmai tevékenységet jött ellenőrizni. Mindkét ellenőrző szerv mindent rendben talált a Hangya Tanodában. (A Fenntartók által megvalósított Tanoda pályázatokat a két ellenőrző szervnek két évente kötelessége helyszíni ellenőrzés keretében ellenőriznie.)

Szerintem ez az elszámolási rendszer sokkal jobb, mint az Európai Unió, itt maga felület is egyértelműbb, és könnyebben kezelhető a másikkal szemben. Illetve sokkal gyorsabb az elszámolás ellenőrzésének ideje is.

Jelenleg a harmadik hazai finanszírozású pályázatból működik a Hangya Tanoda, a mostani projekt 2021.01.01-én kezdődött és majd 2023.12.31-én jár le. A következő évre/évekre szóló Tanoda pályázat kiírása még nem történt meg.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Az Európai Unió finanszírozású Tanoda pályázat és a Hazai finanszírozású Tanoda pályázat összehasonlítása.

Az Európai Unió finanszírozású Tanoda pályázatok az alapjai a Hazai finanszírozású pályázatnak. Ugyanis a TÁMOP-os, illetve EFOP-os projektek voltak az állami pályázatok elődjai, azoknak köszönhetően vette észre a kormány, hogy szükség van az országban a Tanodákra és nem szabad hagyni, hogy ha az Unió projektek befejeződnek ennek a kezdeményezésnek is vége legyen. Mind szakmai, mind gazdasági szempontból vannak benne olyan dolgok, amik, amelyek az EU-s pályázatból lettek áthozva az államiba, hiszen egyfajta mintaként használták mikor bekerült a Tanoda program a magyar költségvetésbe.

Véleményem szerint mindkét pályázatnak vannak előnyei és hátrányai.

Mindkét pályázati felhívás nagyon részletesen, és „szájbarágósan” bemutatja az adott projektet, és nagy segítséget nyújt mind a pályázat megírásában, mind pedig az elszámolásában. A felhívások tartalmazzák a pályázat elbírálásának pontrendszerét is.

A pályázat elektronikus felülete, ahol magát a projektet kell megírni teljesen különböző. Az Európai Uniósnak sokkal bonyolultabb és szerte ágazóbb az oldala. Mérőkövekhez kell kapcsolni a támogatás kifizetéseit. Míg a hazai vele szemben sokkal egyszerűbb és könnyebben

kezelhetőbb, illetve az SZGYF kiadott egy segédletet, amely a PKR rendszeren belül magát a Tanoda pályázat felületét mutatja be és segíti a pályázót lépésről, lépésre a projekt megírásában.

Az EU-s projektben több körben volt lehetőség a pályázatok benyújtására, míg a hazaiiban csak egy körben lehetett beadni.

Az Uniós projekt utófinanszírozásos, a mérföldkövek teljesítését követően időközi elszámolást kell benyújtani, ahol igazolni kell milyen tevékenységek/programok valósultak meg a fentnevezett hónapokban és ennek megfelelően tudták a támogatási összeg egy részét lekérni. Úgy gondolom ennek azaz előnye, hogy a projekt befejezését követően már csak az utolsó mérföldkő vállalt tevékenységét/feladatát kell elszámolni mivel a többi év közben teljesítették, így nem marad olyan sok munka lezárását követően, ezen kívül, ha felmerül valami esetleges probléma azt az időközi kifizetési igénylések elszámolásánál lehet javítani. Vele szemben a hazai finanszírozású pályázatban negyedévente került kiutalásra a támogatási összeg időarányos része és csak a projekt fizikai befejezését követően kellett elszámolást benyújtani a pályázónak. Ennek az előnye szerintem az, hogy év közben nem terheli a pályázót még az a probléma, hogy az elszámolással is foglalkozzon, viszont a hátránya, hogy az egész projektet egyben kell lezárnia.

Ha a projekt során bármit módosítani szerettek volna legyen az gazdasági/pénzügyi vagy szakmai tevékenység ahhoz az Uniós projektben módosítási kérelmet kellett beadni, itt igazából mindenre módosítási kérelmet kellett beadni bármit változtatni akartak az eredetileg elfogadott pályázathoz képest. Ennek nagyon hosszú idő volt az elbírálási ideje. Ezzel szemben a hazai pályázatnál csak akkor kellett az SZGYF-et tájékoztatni, ha a költségvetésben a fő költségvetési sorokban szerettünk volt költséget átcsoportosítani.

Beszerezés volt szükséges az Uniós projektnél minden olyan tevékenység vagy feladat ellátására, amelyet magánszemély/cég vagy egyesület látott el, szemben a hazai finanszírozásával, ahol egyáltalán nem volt szükség semmiféle beszerzésre (a mai napig nincs szükség rá a Tanoda pályázatokban).

Mindkét projektben a bevont diákok létszáma után lehetett a működési alaptámogatásra pályázni az Uniósban ezt gyermekhónapnak nevezték míg a hazaiiban feladategységnek. Igazából úgy gondolom az EU-s mintából vették át ezt hazai pályázatba.

Az Uniós pályázatban nagyobb összeg állt a pályázó részére és a projekt másfél évre szólt, a hazai pályázatban ezzel szemben kevesebb támogatásra lehetett pályázni és egy évre szólt a projekt. Az EU-s támogatású projektekre összesen 2.000.000.000 Forint volt elkülönítve, míg a hazai finanszírozású pályázatokra 2.423.300.000 Forint lett elkülönítve.

Az Uniósban szükséges volt egy projektmenedzsment felállítására, akik a pályázat időtartama alatt folyamatosan részt vettek a tevékenységek megvalósításában. A hazai projektnél szakmai vezető felelt a tevékenységek/programok gördülékeny megvalósításáért.

Az Uniós pályázat szakmai része nagy részben megegyezik a hazai finanszírozásával, hiszen ez volt az alapja az állami projekt létrehozásakor.

Az Uniós pályázatnál akkor jönnek ki helyszíni ellenőrzésre, ha kisorsolják az adott fenntartót, míg a hazai pályázatnál két évente kötelező kijönnie ellenőrizni a fenntartót a Magyar Államkincstárnak, illetve a Somogy Megyei Kormányhivatalnak is.

6. ÖSSZEFOGLALÁS

Véleményem szerint a Tanodáknak nagyon fontos szerepük volt már évekkel ezelőtt és most is Magyarországon. Ez egy olyan hiánypótló kezdeményezés volt, amelyet az állam beépített a hazai költségvetésbe és ma már hazai forrás van elkülönítve a Tanodák számára. Úgy gondolom ez az összeg, amely a Fenntartók rendelkezésére áll nem elegendő számukra, már csak a jelenlegi gazdasági válság miatt is. A Hangya Tanodában 1000 Forintos órabérben dolgoznak a megbízott pedagógusok, tanárok 2014 óta, ők nem a pénzért vannak jelen a mindennapok során a Tanodába, hanem sokkal inkább azért, mert a szívükön viselik a diákok sorsát. Azok a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, akik élni tudnak a Tanoda adta lehetőségekkel sokkal többre vihetik, mint társaik. A Hangya Tanodának is vannak már olyan diákjai, akik jelenleg a MATE Kaposvári Campusán tanulnak, illetve érettségit és/vagy szakmát szereznek már. Fontosnak tartom a megfelelő példát a diákok számára, sajnos sokan ezt otthon nem kapják meg csak a Tanodában (mivel az ott dolgozó pedagógusok nagy része szintén roma származású).

A Tanoda pályázatokon lehetne még mit csiszolni, mind a szakmai részén mind gazdasági/pénzügyi részén nagyobb támogatás a Tanodák számára, ezáltal több lehetőségük nyílna a fejleszteni és bővíteni a szakmai tevékenységeiket/feladataikat.

Szerintem van még bőven teendő a hátrányos helyzetű diákok többségi társadalomba való integrálásában és a Tanoda pályázatok erre remek lehetőséget adnak. Bízom benne, hogy 2023. december 31-vel nem lesz vége ennek a remek kezdeményezésnek és még sokáig működhet itt Kaposvár szívében a Hangya Tanoda, mert szükség van az olyan helyekre!

7. FELHASZNÁLT TARTALOM

1. Agócs Helga, „A hátrányos helyzetű gimnazisták továbbtanulási tervei Magyarországon „Metszetek – Társadalomtudományi folyóirat (2016):43-46.
2. Bucher Eszter, „Nonprofit szervezetek Magyarországon” Humán Innovációs Szemle (2007):94-100.
3. Civil Törvénykönyv, CLXXV. törvény, Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról, VII. fejezet 34. § (1/a), 37. § (2011)
4. David Horton Smith, Alisa V. Moldavanova, Svitlana Krasynska, The Nonprofit Sector in Eastern Europe, Russia, and Central Asia (2018)
5. EMMI Gyermekesély Főosztály, Oktatási Hivatal EFOP-3.1.7. Esélyteremtés a köznevelésben c. kiemelt projekt tanoda tanácsadói, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Szakmai Ajánlás A Tanoda Szolgáltatás Működtetésére (2019)
6. Hangya Tanoda Szakmai Terv, (2019)
7. Helmut K Anheier, Foundations in Europe: A comparative perspective (2001):3-7.

8. Napkerék Egyesület, (2023) Letöltés: <http://napkerekegyesulet.hu/>
9. Napkerék Egyesület,(2023) Letöltés:
<https://napkerek.5mp.eu/web.php?a=napkerek&o=clQWhYj7by>
10. Kelly Leroux and Mary K. Feeney, „Nonprofit Organizations and Civil Society in the United States” (2015):4-7.
11. Lukács Edit, „A nonprofit szervezetek magyarországi kialakulásának és jogi szabályozásának jellegzetességei” (2007)
12. Mink, Mara. „Felkészít-e az önkéntesség a munkaerőpiacra?” Önkéntes szemle 2.2 (2022):128-134.
13. Osváth László, A civil szervezetek térségi együttműködései Magyarországon (2005):3-8.
14. Pályázat.gov.hu (2016)
15. Pierog Anita, Vörös Péter, Dajnoki Krisztina, „Civil szervezetek szerepe a foglalkoztatásban és képzésben-egy sikeres debreceni együttműködés” (2015):47-55.
16. Polgári Törvénykönyv V. törvény (2013)
17. Szűcs Norbert, Lencse Máté, Fejes Balázs József, (2016) Mire jó a tanoda? (2016):8-10,

NYILATKOZAT

Alulírott Bogdán Benedek, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem,

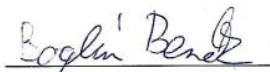
Kaposvári Campus, pénzügy és számvitel szak nappali tagozat végzős hallgatója

nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy szakdolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem

honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: nem

Kaposvár, 2023. május 9.

Hallgató

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Bogdán Benedek (hallgató Neptun azonosítója: MKHB2L) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: Kaposvár, 2023 év május hó 8. nap

Belső konzulens